

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjades nr 2.1.-1/20/3195

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Liisa Ojangu
Otsuse tegemise aeg ja koht	04.11.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	28.09.2020
Teabevaldaja	Maaelu Edendamise SA mes@mes.ee
Vaide esitaja	XXX

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioon (AKI) sai XXXa vaide Maaelu Edendamise Sihtasutuse (MES) tegevuse peale seoses teabenõudele vastamisega ja enda kohta käivate andmetega tutvumisega. Vaide kohaselt saatis XXX 31.07.2020 ja seejärel uuesti 07.09.2020 aadressile meriliis.liiv@nouandeteenistus.ee pöördumise, millega soovis saada tema poolt sõlmitud ja nõustatud lepingud alates 2015. aastast valdkondade ja mahtude kaupa. 08.09.2020 vastas Meriliis Liiv, et ei saa dokumendihaldussüsteemist andmeid välja anda. 10.09.2020 saatis XXX MES-le teabenõude, milles palus väljastada tema poolt sõlmitud lepingud põllumajandustootjatega ja märkis, et juhul, kui need dokumendid sisaldavad juurdepääsu piiranguga teavet, siis väljastada ainult need osad dokumentidest, millele juurdepääsu piirangut ei laiene. 24.09.2020 sai XXX vastuse, milles selgitati, et alates 2019. aasta algusest ei tööta Te enam sihtasutuses ega oma muid lepingulisi suhteid sihtasutusega. Eelnevast tulenevalt ja

arvestades, et sihtasutusele kui nõustamisasutusele on pandud kohustus mitte avalikustada nõustamisteenuse osutamise käigus saadud teavet kolmandatele isikutele (vt määruse (EL) nr 1306/2013 artikkel 13 lõige 2), ei saa sihtasutus Teile väljastada soovitud dokumente.

AKI saatis 12.10.2020 MES-le järelepärimise, millele MES vastas 21.10.2020.

23.10.2020 teavitas vaide esitaja AKI-t, et on endale vajaliku teabe MES-lt saanud ja ei pea enam vajalikuks terviklike nõustamislepingute väljastamist.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Sain küll vastuse teabenõudele, kuid see ei olnud asjakohane ega lahendanud probleemi. Taotlusvormi ühe lisa kohustuslik väli sisaldab taotleja poolt varasemalt MES-is töötamise ajal sõlmitud nõustamislepingute andmete märkimise vajadust. Minu poolt nõutud andmete mitteesitamine korral võib hindamiskomisjon teha kutsekomisjonile ettepaneku mulle kutse andmisest keelduda. Kohustada endist tööandjat (MES) teabevaldajana väljastama mulle mind puudutavaid andmeid minu töötamise perioodil minu poolt sõlmitud lepingute kohta.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Sihtasutus on riigi sihtasutus riigivaraseaduse § 3 lg 1 p 8 mõttes. Sihtasutus ei täida avalikke ülesandeid, kuid täidab mõningaid ülesandeid maaeluministriumiga sõlmitud halduslepingute alusel. Näiteks osutab sihtasutus maaeluministriumiga sõlmitud käsunduslepingu nr 180 alusel nõustamisteenuseid põllumajandustootjatele või maa valdajatele (edaspidi klient). Nõustamisteenuseid osutavad sihtasutuse nimel konsulendid, kes on sihtasutusega lepingulises suhtes. Ka XXX töötas kuni 2019. aasta aprillikuuni sihtasutuses.

2. Sihtasutus on hankelepingu alusel toetuse saaja, kellele Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (edaspidi ka PRIA) maksab välja nõuandetoetuse. Nõuandetoetus makstakse välja pärast seda, kui sihtasutus on kliendile osutanud nõuetele vastava nõustamisteenuse (temaga on sõlmitud nõustamisleping ja allkirjastatud nõustamisaruanne) ning klient on tasunud sihtasutusele nõuandeteenuse eest omaosaluse arve. Juhul, kui osutatud nõuandeteenus ei vasta nõustamisteenuse tingimustele, siis jätab PRIA nõuandetoetuse sihtasutusele välja maksmata.

3. Sihtasutus ei osuta hankelepingu alusel avalikku ülesannet AvTS § 5 lg 2 või lg 3 p 2 alusel, sest sihtasutuse poolt osutatav nõustamisteenus ei ole ülesanne, mis oleks pandud täitmiseks riigile vahetult seadusega või seaduse alusel. Juhul kui asuda seisukohale, et sihtasutus siiski osutab avalikku teenust (mitte ülesannet) hankelepingu alusel, siis ei muuda hankelepingu avalik-õiguslik iseloom halduslepinguks klientidega sõlmitavaid nõustamislepinguid. Nõustamislepingu täitmisega ei kaasne riigivõimu volitusi ning nõustamislepingute osas ei kohaldu sihtasutusele AvTS-is sätestatud teabevaldaja kohustused. Eelnevast tulenevalt oleks haldusülesannet täitvalt sihtasutuselt AvTS alusel võimalik teavet nõuda vaid hankelepingu täitmist puudutavas osas (AvTS § 5 lg 2 või AvTS § 5 lg 3 p 2) – nt millistel tingimustel sihtasutus teenust on osutanud, mitu nõustamislepingut on sõlmitud, millistes valdkondades teenus osutatakse, kui suur on sihtasutusele väljamakstud toetuse rahaline maht jm. 1 RKO nr 3-3-1-19-14, p 15 Lisaks on oluline, et sihtasutuse poolt nõustamisteenustega seoses avaldatav info ei tohi olla isiklikku laadi ega isikustatud, samuti ei tohi sihtasutus avaldada muid andmeid, millised sihtasutus on saanud nõustamistegevuse käigus. Selline kohustus sihtasutusele tuleneb Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusest nr 1306/2013 ühise põllumajanduse rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1390/2005 ja (EÜ) nr 485/2008, artiklist 13 lõikest 2 (ELT 347/566; 20.12.2013) ning hankelepingust (vt eelkõige punkti 3.2). Ehk teisisõnu on sihtasutusele pandud otsekohalduva EL õigusaktiga kohustus hoida konfidentsiaalsena nõustamisteenuse käigus kogutud andmeid.

4. XXX töötas sihtasutuses. Selle aja jooksul sõlmiti XXXa vahendusel kokku 164 lepingut, millest 53 olid väikesemahulised lepingud e-PRIA kasutamise juhendamiseks. Kuivõrd lepingud

on oma ülesehituselt identsed (kasutusel on ühtne lepingu vorm), st nõustamisteenuse osutamiseks vahetatakse lepingus ainult konsulendi nimi ja kliendi nimi ning orienteeruv teenuse osutamise aeg, siis edastab sihtasutus esialgu AKI-le ülevaatamiseks koopia kahest erinevast lepingust, millel on kinni kaetud kliendi andmed (vt Lisa 1, Lisa 2). Juhul, kui AKI peab vajalikuks kõigi XXXa poolt sõlmitud lepingute väljastamist, siis palub sihtasutus selleks rohkem aega kui 5 tööpäeva, sest lepingud on allkirjastatud digitaalselt, mis tähendab, et sihtasutus kohustub konfidentsiaalsuskohustuse täitmiseks iga lepingu digikonteinerist välja tõstma ja iga lepingus varjama kliendi andmed.

5. Erasisikutega sõlmitud nõustamislepingute osas ei ole tegemist halduslepingutega ning sihtasutusele ei kohaldu nende suhtes AvTS-is sätestatud teabevaldaja kohustused, mistõttu ei kohustu sihtasutus viitama teabe väljastamisest keeldumisel AvTS §-s 23 toodud alusetele. Juhul kui asuda seisukohale, et sihtasutuse näol on tegemist siiski teabevaldajaga AvTS mõttes, siis viitaks sihtasutus teabe väljastamisest keeldumisel AvTS §-le 23 lg 2 p 2.

6. Kuivõrd XXX taotles sihtasutuselt dokumentide väljastamist, millistes osas ei kohaldu sihtasutusele teabevaldaja kohustused, siis puudus sihtasutusel kohustus vastata XXXale 5 tööpäeva jooksul. Küll möönab sihtasutus, et oleks siiski võinud XXXa teabe väljastamisest keeldumisest teavitada 5 tööpäeva jooksul.

7. XXXa poolt soovitud nõustamislepingud ei ole avalik teave, kuid vaatamata sellele on sihtasutus seadnud neile juurdepääsupiirangu püüdes nii tagada, et neid dokumente ei väljastataks kolmandatele isikutele vaid kasutataks ainult asutusesiselt.

8. Kuigi juurdepääsupiirangute seadmiseks puudub vajadus (tegemist ei ole avaliku teabega), siis on sihtasutuse juhatus eelmises punktis kirjeldatud põhjustel tunnistanud osaliselt asutuse siseseks kasutamiseks nõustamislepingud AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel.

9. XXX pöördus sihtasutuse poole taotlusega väljastada tema poolt sõlmitud nõustamislepingud. IKÜM artikkel 15 annab andmesubjektile õiguse saada vastutavalt töötlejalt kinnituse selle kohta, kas teda käsitlevaid isikuandmeid töödeldakse, ning kui töödeldakse, siis tutvuda isikuandmete ning muu teabega (sh andmete töötlemise eesmärgiga jm). Arvestades, et XXX taotles 10.09.2020 sihtasutuselt üksnes nõustamislepingute väljastamist, ei pidanud sihtasutus aru saama, et XXX soovis hoopis infot enda isikuandmete töötlemise ning nendega tutvumise kohta. Sihtasutusele ei saa ette heita XXXale isikuandmete esitamata jätmist olukorras, kus XXX ei ole sihtasutuselt taotlenud teavet enda isikuandmete kohta. Küll aga annab sihtasutus teada, et XXXa poolt taotletud nõustamislepingud sisaldavad XXXa nime, tema telefoninumbrit, kutsetunnistuse numbrit ja nõustamislepingu digikonteineris sisaldub XXXa isikukood. Rohkem XXXa isikuandmeid nõustamislepingud ei sisalda.

10. Sihtasutus on valmis XXXale avaldama info, et kõik tema poolt sõlmitud nõustamislepingud sisaldavad eelmises punktis nimetatud XXXa isikuandmeid. Samuti on sihtasutus valmis avaldama mitu nõustamislepingut kokku XXX sõlmis sihtasutuse esindajana, millistes nõustamisvaldkondades ta kliente nõustas, mitu tundi nõustamisteenuseid kokku ja millisel ajajärgul XXX klientidele osutas. Samuti võib sihtasutus välja tuua klientide arvu, mitut erinevat klienti XXX nõustas. Kui vaatamata ülaltoodule asub AKI seisukohale, et sihtasutus kohustub XXXale väljastama taotletud nõustamislepingud, siis arvestades lepingute mahtu ning konfidentsiaalsuskohustuse tagamist palub sihtasutus nõustamislepingute väljastamiseks rohkem aega kui 5 tööpäeva.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaidemenetluse käigus on vaide esitaja saanud teabevaldajalt soovitud andmed ja kinnitanud AKI-le, et ei soovi enam terviklike nõustamislepingute väljastamist. Seetõttu puudub vajadus MES-le ettekirjutuse tegemiseks ning sellepärast jätan vaide rahuldamata. Eelneva tõttu ei kujunda AKI ka seisukohta, kas vaide esitaja soovitud teave on avalik teave ja kas MES on teabevaldaja.

/allkirjastatud digitaalselt/

Liisa Ojangu

jurist
peadirektori volitused